ప్రతి నీటి బొట్టు విలువైనదే
భవిష్యత్‌కు అది కీలకం

CNR
CVSR DIGITAL NEWS

ప్లాస్టిక్ రహిత సమాజం
కోసం ప్రయత్నిద్దాం

12 సెప్టెంబర్ 2026 | ప్రత్యేక సంచిక | cvsr.in

బకాయిలు.. రాజకీయ లెక్కలు

- పాత బకాయిలపై కొత్త రాజకీయ పోరు
- అసెంబ్లీలో విజిలెన్స్ అస్త్రంగా రేవంత్ వ్యాఖ్యలు
- బీఆర్ఎస్ పాలనపై మళ్లీ కొత్త ప్రశ్నలు
- ప్రస్తుత బకాయి లెక్కల్లో రాజకీయ తేడాలు
- కాలేజీల చెల్లింపులపై విజిలెన్స్ నీడలు మళ్లీ
- బీజేపీ లెక్కలకు అధికారిక సంఖ్యల సవాల్
- కాంగ్రెస్ భుజాలపై పాత బకాయిల భారం
- విద్యార్థుల పేరుతో పార్టీల రాజకీయ సమరం
- అర్హత ఉన్న కాలేజీలకే చెల్లింపుల హామీ
- చివరికి లెక్కలే చెప్పనున్న అసలు నిజం

రాజకీయాల్లో ఎవరి లెక్కలు వారికి ఉంటాయి. అధికారంలో ఉన్నప్పుడు ఒక లెక్క.. ప్రతిపక్షంలోకి వచ్చాక మరో లెక్క కనిపిస్తే అసలు నిజం ఎక్కడుందన్న ప్రశ్న సహజమే. తెలంగాణలో ఫీజు రీయింబర్స్‌మెంట్ బకాయిలపై సాగుతున్న రాజకీయ పోరులోనూ ఇప్పుడు అదే చర్చ మొదలైంది. వేల కోట్ల బకాయిలంటూ విపక్షాలు ప్రభుత్వంపై ఒత్తిడి పెంచుతున్న వేళ, తాజా అసెంబ్లీ సమావేశాల్లో ముఖ్యమంత్రి రేవంత్‌రెడ్డి తెరపైకి తెచ్చిన విజిలెన్స్ అంశం చర్చను కొత్త మలుపు తిప్పింది. బకాయి ఎంత అన్నదానికంటే గతంలో చెల్లింపులు ఎలా జరిగాయి? ఎవరికిచ్చారు? ఏ ప్రాతిపదికన ఇచ్చారన్న ప్రశ్నలను సీఎం సభ ముందుంచడం వెనుక రాజకీయ మర్మమేమిటన్నదే ఇప్పుడు ఆసక్తికరంగా మారింది.

ప్రస్తుత బకాయిలపై రాజకీయ పార్టీలు చెబుతున్న సంఖ్యలకు, ప్రభుత్వం సభలో వెల్లడించిన అధికారిక లెక్కకు మధ్య స్పష్టమైన తేడా కనిపిస్తోంది. 2025–26 విద్యా సంవత్సరం వరకు ఫీజు రీయింబర్స్‌మెంట్ కింద చెల్లించాల్సిన పెండింగ్ మొత్తం ₹8,591.62 కోట్లుగా ప్రభుత్వం శాసనమండలిలో ప్రకటించింది. మరోవైపు స్కాలర్‌షిప్‌లు, ఇతర సంబంధిత పెండింగ్ చెల్లింపులను కలిపితే మొత్తం సుమారు ₹8,950 కోట్లుగా సంక్షేమ శాఖ మంత్రి సభకు వివరించారు. ఇదే సమయంలో బీజేపీ ₹15 వేల కోట్ల బకాయి అంటూ ప్రచారం చేస్తోంది. రాజకీయ పార్టీ చేసిన డిమాండ్‌ను అధికారిక లెక్కగా స్వీకరించకుండా, సభలో ప్రభుత్వం ఉంచిన సంఖ్యనే ప్రామాణికంగా తీసుకోవడం ఈ వివాదంలో అత్యంత కీలకం.

వివరాల ప్రకారం గత బీఆర్ఎస్ ప్రభుత్వం దాదాపు ₹5,430 కోట్ల ఫీజు రీయింబర్స్‌మెంట్ బకాయిలను వదిలి వెళ్లింది. అంటే కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం బాధ్యతలు చేపట్టే సమయానికే భారీ పెండింగ్ భారం ఖజానాపై ఉంది. ప్రస్తుత ప్రభుత్వం తన 32 నెలల కాలంలో మొత్తం ₹3,488 కోట్ల వరకు ఫీజు రీయింబర్స్‌మెంట్ చెల్లింపులు చేసినట్లు సీఎం చెప్పారు. అందువల్ల ప్రస్తుతం కనిపిస్తున్న మొత్తం పెండింగ్‌ను కాంగ్రెస్ పాలనలోనే పుట్టిన బకాయిగా చిత్రీకరించడం లెక్కల పరంగా పూర్తి చిత్రాన్ని చూపదు. అదే సమయంలో కొత్త విద్యా సంవత్సరాల బాధ్యతలు కూడా చేరాయని గుర్తించడం అవసరం.

ఇక్కడ మరో లెక్కను విస్మరించలేం. కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన రోజునే ఈ సమస్య మొదలైనది కాదు. ముఖ్యమంత్రి అసెంబ్లీలో వెల్లడించిన

అయితే ఈ చర్చలో అసలు మలుపు బకాయి మొత్తంతో రాలేదు. కాలేజీలపై గతంలో జరిగిన విజిలెన్స్ విచారణలు, (మిగతా 3వ పేజీలో)

డాలర్‌కు సవాల్.. బ్రిక్స్ చేతిలో

- డాలర్ ఆధిపత్యానికి బ్రిక్స్ కొత్త సవాల్
- స్థానిక కరెన్సీలపై పెరుగుతున్న కొత్త ఆసక్తి
- కామన్ కరెన్సీ కంటే పేమెంట్లకే ప్రాధాన్యం
- భారత్‌కు బ్రిక్స్ వ్యూహాత్మక స్వేచ్ఛ అస్త్రం
- యూపీఐతో భారత్ చేతిలో డిజిటల్ బలం
- విస్తరించిన బ్రిక్స్‌కు ఏకాభిప్రాయమే అసలు పరీక్ష
- డాలర్ కదిలితే అమెరికా ఊరుకుంటుందా మరి?
- కొత్త ఆర్థిక సమీకరణాల్లో భారత్ కీలకం

కథనం 2వ పేజీలో....

కుటుంబమే యూనిట్.. చంద్రబాబు ప్లాన్ వాట్ నెక్స్ట్?

ఒక కుటుంబం.. ఒకే యూనిట్.. ఇక సంక్షేమ పాలన కూడా అదే బాటలో నడవబోతోందా? ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో కుటుంబ నిర్మాణాన్ని పరిపాలనా వ్యవస్థతో ముడిపెట్టే కొత్త ఆలోచనకు ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు నాయుడు సంకేతాలు ఇచ్చారు. కలెక్టర్ల సదస్సులో పథకాల కోసం కుటుంబాలు చిన్న చిన్న యూనిట్లుగా విడిపోవాల్సిన పరిస్థితి ఉండకూడదని, కుటుంబాన్నే ప్రాథమిక యూనిట్‌గా తీసుకుని ప్రయోజనాలు అమలు చేసే విధానాలపై పనిచేయాలని స్పష్టం చేశారు. కొత్త పింఛన్ల మంజూరుకు ముందు ఫ్యామిలీ యూనిట్ మ్యాపింగ్ పూర్తి చేయాలని చెప్పడం ఈ మార్పుకు తొలి అడుగుగా కనిపిస్తోంది. ప్రశ్న ఒక్కటే.. ఇది కేవలం సంక్షేమ నిర్వహణలో మార్పా, లేక భవిష్యత్ పాలనకు చంద్రబాబు వేస్తున్న పెద్ద డేటాబేస్ పునాదా?

చంద్రబాబు సూచనలో అత్యంత కీలకమైన అంశం ప్రస్తుతం ఉన్న లబ్ధిదారుల విషయంలో ఎలాంటి మార్పు లేకుండా, భవిష్యత్ అమలుకు కుటుంబ యూనిట్‌ను స్పష్టంగా గుర్తించడం. కుటుంబాలు పింఛన్, రేషన్ లేదా ఇతర ప్రయోజనాల కోసం విడిపోవాల్సిన అవసరం రాకూడదని ఆయన కలెక్టర్లకు చెప్పారు. పెద్ద కుటుంబాలకు కూడా ప్రయోజనాలు సమగ్రంగా అందేలా పాలసీలను మార్చాలని సూచించారు. అందువల్ల ఇది పథకాల సంఖ్య గురించి జరుగుతున్న చర్చ కంటే, పథకం ఎవరికి ఎలా చేరాలి అన్న నిర్వహణ పద్ధతిని తిరిగి రూపకల్పన చేసే ప్రయత్నంగా చూడాల్సి వస్తోంది. కుటుంబ సభ్యుల వివరాలు ఒకే యూనిట్‌లో స్పష్టమైతే అర్హత పరిశీలన నుంచి సేవల సమన్వయం వరకు ప్రభుత్వ యంత్రాంగానికి ఒక నిర్దిష్ట ప్రాతిపదిక ఏర్పడుతుంది.

ఒక కుటుంబం ఒకే యూనిట్‌గా నమోదైతే ప్రభుత్వానికి అసలు ప్రయోజనం నిర్వహణలో కనిపిస్తుంది. ప్రస్తుతం వివిధ శాఖల్లో ఉన్న రేషన్, పింఛన్, గృహం, విద్య, ఆరోగ్యం, ఆదాయం వంటి వివరాలను కుటుంబ ప్రొఫైల్‌తో అనుసంధానించే అవకాశం పెరుగుతుంది. ఒక సభ్యుడి వివరాల కోసం ఒక శాఖ, మరో ప్రయోజనం కోసం మరో రికార్డు అనే పరిస్థితికి బదులు సమగ్ర డేటా ఆధారంగా అధికారులు నిర్ణయాలు తీసుకునే వ్యవస్థకు మార్గం ఏర్పడుతుంది. అదే సమయంలో ఎవరికేం అందుతోంది, కుటుంబంలో ఇంకా ఏ అవసరాలు ఉన్నాయి, ఏ సేవ ఎక్కడ పెండింగ్‌లో ఉంది అన్నది ఒకే ఫ్రేమ్‌లో చూడగలగడం పరిపాలనా వేగాన్ని పెంచుతుంది. కొత్త యుగ పాలనలో డేటా, ఏఐ వినియోగాన్ని పెంచాలని చంద్రబాబు చెప్పిన దిశతో కూడా ఈ కుటుంబ యూనిట్ ఆలోచన సరిపోతుంది.

ఇక్కడే గత వైసీపీ ప్రభుత్వ విధానంతో పోలిక ఆసక్తికరంగా మారుతోంది. 2019లో గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో దాదాపు ప్రతి 50 కుటుంబాలకు ఒక వాలంటీర్‌ను ఏర్పాటు చేస్తూ, ప్రభుత్వ సేవలను ఇంటి ముంగిటకు తీసుకెళ్లే సూక్ష్మ స్థాయి వ్యవస్థను అప్పటి ప్రభుత్వం నిర్మించింది. ఆ మోడల్‌లో ఇంటింటి సమాచారం, స్థానిక స్థాయిలో సేవల పర్యవేక్షణకు ప్రాధాన్యం ఉండేది. ఇప్పుడు కూటమి ప్రభుత్వం కుటుంబాన్ని విడివిడిగా చూడటం కంటే ఒక సమగ్ర యూనిట్‌గా గుర్తించి, డేటా-శాఖలు-అధికార వ్యవస్థలను కలిపే దిశను సూచిస్తోంది. ఒకప్పుడు 50 ఇళ్లకు ఒక వ్యక్తి కేంద్రంగా వ్యవస్థ నడిస్తే, ఇప్పుడు ప్రతి కుటుంబాన్నే పరిపాలనా యూనిట్‌గా మార్చే ప్రయత్నం రెండు ప్రభుత్వాల పాలనా శైలుల మధ్య తేడాను స్పష్టం చేస్తోంది.

వైసీపీ హయాంలో వచ్చిన వాలంటీర్ వ్యవస్థకు ఇంటింటి పరిచయం ఒక ప్రత్యేకత అయితే, ఆ వ్యవస్థపై రాజకీయ అనుబంధం, స్థానిక ప్రభావం వంటి విమర్శలు అప్పట్లో విపక్షాల నుంచి వచ్చాయి. తాజా విధానంలో మాత్రం వ్యక్తి ఆధారిత మధ్యవర్తిత్వం (మిగతా 2వ పేజీలో..)

డాలర్‌కు సవాల్.. బ్రిక్స్ చేతిలో కొత్త అస్త్రం

డాలర్ దూసుకెళ్తుంటే దానికి ఎదురుగా మరో ఆర్థిక రహదారి నిర్మించగలదా బ్రిక్స్? న్యూఢిల్లీలో జరుగుతున్న తాజా బ్రిక్స్ సదస్సు చుట్టూ ఇప్పుడు ఇదే పెద్ద చర్చ. ప్రపంచ వాణిజ్యం, రిజర్వులు, చెల్లింపుల్లో అమెరికా డాలర్‌కు ఉన్న పట్టు ఒక్కరోజులో ఏర్పడింది కాదు; అదే విధంగా ఒక్క సమావేశంతో అది కూలిపోదు కూడా. అయినా స్థానిక కరెన్సీల వినియోగం, వేగవంతమైన సరిహద్దు చెల్లింపులు, డిజిటల్ కరెన్సీల అనుసంధానం వంటి అంశాలు ముందుకు రావడం కొత్త దిశను సూచిస్తోంది. అసలు పోటీ డాలర్‌ను తొలగించడానికా, లేక దానిపై ఆధారాన్ని క్రమంగా తగ్గించడానికా అన్నదే ఇప్పుడు కీలకం. ప్రపంచ ఆర్థిక శక్తుల చూపు అందుకే ఢిల్లీపై పడింది.

బ్రిక్స్ ఇప్పుడు ఐదు దేశాల వేదిక మాత్రమే కాదు. బ్రెజిల్, రష్యా, భారత్, చైనా, దక్షిణాఫ్రికాతో ప్రారంభమైన కూటమిలో ఈజిప్ట్, ఇథియోపియా, ఇరాన్, యూఏఈ, ఇండోనేషియా చేరడంతో దాని భౌగోళిక, ఆర్థిక పరిధి విస్తరించింది. ప్రపంచ జనాభాలో 40 శాతానికి పైగా, ప్రపంచ ఆర్థిక వ్యవస్థలో దాదాపు నాలుగో వంతు వాటా కలిగిన ఈ బ్లాక్ IMF, World Bank వంటి సంస్థల్లో అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశాలకు ఎక్కువ ప్రాతినిధ్యం కావాలని కోరుతోంది. కాబట్టి బ్రిక్స్‌ను కేవలం కరెన్సీ పోరాటంగా చూడడం సరిపోదు; ఇది గ్లోబల్ సౌత్‌కు మరింత మాట, మరింత చర్చా బలం తెచ్చే వేదికగా కూడా మారుతోంది. కొత్త ప్రపంచ సమీకరణాలకు ఇదే అసలు నేపథ్యం.

అయితే డాలర్‌ను కట్టడి చేయడం మాటల్లో ఉన్నంత సులువు కాదు. అంతర్జాతీయ వాణిజ్యం, విదేశీ మారక నిల్వలు, బాండ్లు, కమోడిటీ ధరలు, బ్యాంకింగ్ వ్యవస్థల్లో డాలర్‌కు లోతైన పునాది ఉంది. ఆ స్థాయిలో ప్రత్యామ్నాయం కావాలంటే బ్రిక్స్ దేశాలకు ఒకే కరెన్సీ కంటే ముందుగా పరస్పర విశ్వాసం, మార్పిడి సౌలభ్యం, స్థిరమైన ఆర్థిక విధానాలు, పెద్ద మూలధన మార్కెట్లు అవసరం. ప్రస్తుతం కామన్ బ్రిక్స్ కరెన్సీ ఆలోచన వెనక్కి వెళ్లినప్పటికీ స్థానిక కరెన్సీల్లో లావాదేవీలు, పేమెంట్ సిస్టమ్‌ల అనుసంధానం వంటి ప్రాయోగిక మార్గాలు ముందుకు వస్తున్నాయి. ఇదే డీ-డాలరైజేషన్‌కు వాస్తవిక తొలి మెట్టు కావచ్చు.

ఈ సమీకరణంలో భారత్ పాత్ర ప్రత్యేకం. చైనాకు యువాన్‌ను అంతర్జాతీయంగా విస్తరించే ఆసక్తి ఉంటే, రష్యాకు పాశ్చాత్య ఆంక్షల ఒత్తిడిలో ప్రత్యామ్నాయ చెల్లింపు మార్గాలు అవసరం. భారత్ మాత్రం అమెరికాతో వ్యూహాత్మక సంబంధాలు కొనసాగిస్తూ, రష్యాతో ఇంధన-రక్షణ భాగస్వామ్యాన్ని కాపాడుతూ, గ్లోబల్ సౌత్‌లో తన స్థానం పెంచుకోవాలని చూస్తోంది. అందుకే భారత్‌కు బ్రిక్స్ అమెరికా వ్యతిరేక వేదిక కంటే వ్యూహాత్మక స్వేచ్ఛకు ఒక సాధనం. ఒక శిబిరంలో పూర్తిగా నిలబడకుండా, అవసరానికి తగ్గట్టు అనేక ఆర్థిక ద్వారాలు తెరిచి ఉంచుకోవడమే ఢిల్లీకి ఎక్కువ ప్రయోజనం కలిగించే మార్గంగా కనిపిస్తోంది. భారత్‌కు ఇక్కడే అసలు చర్చా బలం దాగి ఉంది.

భారత్ చేతిలో మరో బలమైన కార్డు యూపీఐ. ఆగస్టు 2026లో యూపీఐ ద్వారా 24.5 బిలియన్‌కు పైగా లావాదేవీలు జరిగి, వాటి విలువ రూ.29.82 లక్షల కోట్లకు చేరింది. ప్రపంచంలోనే అతిపెద్ద రిటైల్ ఫాస్ట్-పేమెంట్ వ్యవస్థగా యూపీఐ స్థానం సంపాదించడం భారత్‌కు సాంకేతిక నమ్మకాన్ని ఇచ్చింది. బ్రిక్స్ దేశాలు పరస్పర పేమెంట్ వ్యవస్థలను అనుసంధానించాలనుకుంటున్న వేళ, భారత్ చూపించిన ఈ మోడల్‌కు ప్రత్యేక ప్రాధాన్యం వస్తుంది. కొత్త కరెన్సీ ముద్రించకుండానే స్థానిక కరెన్సీల్లో వేగంగా, తక్కువ ఖర్చుతో చెల్లింపులు జరిగే నిర్మాణం సాధ్యమైతే, డాలర్‌పై ఆధారాన్ని తగ్గించే చర్చకు భారత్ ప్రాయోగిక రూపం చూపగలదు.

అయితే బ్రిక్స్‌లో అన్నీ ఒకే దిశలో నడుస్తున్నాయనుకోవడం పొరపాటు. చైనా-భారత్ మధ్య వ్యూహాత్మక అనుమానాలు ఇంకా ఉన్నాయి; ఇరాన్, యూఏఈ వంటి సభ్యదేశాల భౌగోళిక రాజకీయ ప్రయోజనాలు కూడా ఒకేలా లేవు. తాజా ఢిల్లీ సదస్సు ముందు ఉమ్మడి ప్రకటనపై ఏకాభిప్రాయం కోసం సభ్యదేశాలు విభేదాలను సర్దుబాటు చేయాల్సి రావడం ఈ అంతర్గత సంక్లిష్టతను చూపుతోంది. అందువల్ల బ్రిక్స్ బలం దాని పరిమాణంలో ఉన్నప్పటికీ, దాని పరీక్ష ఏకాభిప్రాయంలోనే ఉంటుంది. పది దేశాలు ఒకే కరెన్సీ విధానానికి రావడం కంటే, వేర్వేరు ప్రయోజనాల మధ్య కనీస ఆర్థిక సహకారాన్ని నిర్మించడం ఇప్పటికి సాధ్యమైన లక్ష్యంగా కనిపిస్తోంది.

మరి అమెరికా ఊరుకుంటుందా? డాలర్ ప్రపంచ ప్రధాన కరెన్సీగా ఉండటం వాషింగ్టన్‌కు ప్రతిష్ఠ మాత్రమే కాదు; తక్కువ రుణ వ్యయం, అంతర్జాతీయ మూలధనంపై ప్రభావం, ఆర్థిక ఆంక్షలను అమలు చేసే సామర్థ్యం వంటి ప్రయోజనాలు కూడా ఇస్తుంది. అందుకే డాలర్‌ను పక్కన పెట్టే ప్రయత్నాలపై అమెరికా అప్రమత్తంగా ఉండటం సహజం. ట్రంప్ ఇప్పటికే బ్రిక్స్‌ను విమర్శిస్తూ, డాలర్‌ను బలహీనపరిచే ప్రయత్నాలకు ప్రతిస్పందన ఉంటుందని హెచ్చరించిన నేపథ్యంలో ఈ పోటీ మరింత స్పష్టమైంది. అయితే అమెరికా ప్రతిస్పందన కేవలం ఒత్తిడితోనే కాకుండా, తన ఆర్థిక వ్యవస్థపై ప్రపంచ నమ్మకాన్ని కొనసాగించగల సామర్థ్యంపైనా ఆధారపడి ఉంటుంది.

చివరికి బ్రిక్స్ భవిష్యత్తు డాలర్‌ను కూల్చగలదా అన్న ప్రశ్నలో కాదు; ప్రపంచానికి రెండో, మూడో ఆర్థిక మార్గాలు సృష్టించగలదా అన్నదిలో ఉంది. స్థానిక కరెన్సీ వాణిజ్యం, డిజిటల్ పేమెంట్లు, కొత్త అభివృద్ధి బ్యాంకు, పరస్పర పెట్టుబడులు సమర్థంగా విస్తరిస్తే డాలర్ ఆధిపత్యం ఒక్కసారిగా ముగియకపోయినా దాని ఏకైక ఆధిపత్యానికి ప్రత్యామ్నాయాలు పెరుగుతాయి. ఈ మార్పులో భారత్‌కు ప్రత్యేక అవకాశం ఉంది. చైనాకు విస్తరణ, రష్యాకు ఉపశమనం అవసరమైతే భారత్‌కు ఎంపికల శక్తి కావాలి. అదే సాధ్యమైతే బ్రిక్స్ భారత్‌కు ట్రంప్ కార్డ్ కాదు; ప్రపంచ ఆర్థిక సమీకరణాల్లో తన మాటకు బలం చేకూర్చే వ్యూహాత్మక వేదిక అవుతుంది.

కుటుంబమే యూనిట్.. చంద్రబాబు ప్లాన్ వాట్ నెక్ట్స్?

కంటే అధికారిక డేటాబేస్, కుటుంబ గుర్తింపు, శాఖల సమన్వయానికి ఎక్కువ ప్రాధాన్యం ఇచ్చే అవకాశం కనిపిస్తోంది. ఇక్కడే కూటమి ప్రభుత్వ వ్యూహం భిన్నంగా నిలుస్తోంది. సేవను ప్రజలకు చేరువ చేయడం అనే లక్ష్యాన్ని కొనసాగిస్తూనే, ఆ సేవ వెనుక నిర్ణయ ప్రక్రియను డేటా ఆధారంగా మార్చాలన్న ప్రయత్నంగా దీనిని చూడవచ్చు. అమలు కూడా అదే దిశలో జరిగితే స్థానికంగా వ్యక్తులపై ఆధారపడే అవసరం తగ్గి, అధికారుల బాధ్యత మరింత స్పష్టమయ్యే అవకాశం ఉంటుంది.

ఈ మార్పుకు మరో నేపథ్యం చంద్రబాబు ఇటీవల తరచుగా ప్రస్తావిస్తున్న జనాభా అంశం. ఒకప్పుడు జనాభా నియంత్రణ అవసరమని చెప్పిన ఆయన, ఇప్పుడు తగ్గుతున్న సంతానోత్పత్తి రేటు, భవిష్యత్‌లో వృద్ధుల శాతం పెరుగుదల వంటి పరిణామాల నేపథ్యంలో పెద్ద కుటుంబాల అవసరాన్ని ప్రస్తావిస్తున్నారు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కూడా 'పాపులేషన్ కంట్రోల్' నుంచి 'పాపులేషన్ మేనేజ్‌మెంట్' దిశగా విధాన మార్పును ముందుకు తెచ్చింది. అందుకే పథకాల కోసం కుటుంబం విడిపోవాల్సిన పరిస్థితి ఉండకూడదన్న తాజా వ్యాఖ్యను కేవలం పరిపాలనా నిర్ణయంగా చూడలేం. కుటుంబ వ్యవస్థ బలంగా ఉండాలి, పెద్ద కుటుంబాలకు పాలసీ ప్రతికూలంగా మారకూడదన్న విస్తృత ఆలోచనతో సంక్షేమ నిర్వహణను కలపాలన్న ప్రయత్నం ఇందులో కనిపిస్తోంది.

సాంకేతికంగా చూస్తే కుటుంబ యూనిట్ ప్రభుత్వానికి ఒక 'సింగిల్ రిఫరెన్స్ పాయింట్'గా మారవచ్చు. ఒక కుటుంబానికి ప్రత్యేక గుర్తింపు లేదా సమగ్ర ప్రొఫైల్ ఉంటే కొత్త దరఖాస్తు వచ్చిన ప్రతిసారీ మొదటి నుంచి అన్ని వివరాలు సేకరించాల్సిన అవసరం తగ్గుతుంది. కుటుంబ సభ్యుల వయసు, ఆదాయం, నివాసం, ఇప్పటికే పొందుతున్న సేవలు వంటి వివరాలను అనుసంధానించి అధికారులు వేగంగా పరిశీలించగలరు. ఒకే వివరాలు పలుచోట్ల నమోదు కావడం, శాఖల మధ్య సమాచారంలో తేడాలు వంటి సమస్యలను గుర్తించడానికీ ఇది ఉపయోగపడుతుంది. కలెక్టర్ల సదస్సులో డేటాను ఏఐతో విశ్లేషించి తప్పులను తగ్గించాలని చంద్రబాబు చెప్పడం చూస్తే, ఫ్యామిలీ యూనిట్ భవిష్యత్ డిజిటల్ గవర్నెన్స్‌లో కీలక నిర్మాణంగా మారే అవకాశం కనిపిస్తోంది.

అయితే పాలసీ విజయాన్ని నిర్ణయించేది 'కుటుంబం' అనే పదానికి ప్రభుత్వం ఇచ్చే నిర్వచనమే. ఒకే ఇంట్లో తల్లిదండ్రులతో పాటు పెళ్లయిన కుమారులు ఉంటే వారిని ఎలా నమోదు చేస్తారు? ఉద్యోగం కోసం మరో నగరంలో ఉంటూ కుటుంబంతో ఆర్థిక సంబంధం కొనసాగిస్తున్న సభ్యుడి స్థితి ఏమిటి? ఒకే చిరునామాలో ఉంటూ ఆదాయాలు, వంటగదులు వేర్వేరుగా ఉన్న సందర్భాలను ఎలా పరిగణిస్తారు? ఇవి సంక్షేమంపై సందేహాలు కాదు.. అమలు సమయంలో అధికారులకు స్పష్టమైన మార్గదర్శకాలు అవసరమయ్యే ప్రాక్టికల్ అంశాలు. కుటుంబ యూనిట్ నిర్వచనం జీవన వాస్తవాలకు దగ్గరగా ఉంటేనే ఈ వ్యవస్థ ప్రజలకు సౌకర్యంగా, ప్రభుత్వానికి సాంకేతికంగా ఉపయోగకరంగా మారుతుంది. అందుకే తదుపరి దశలో వచ్చే మార్గదర్శకాలపైనే అసలు ఆసక్తి నెలకొంది.

రాజకీయంగా కూడా ఈ మార్పును చిన్న నిర్ణయంగా చూడలేం. వైసీపీ పాలన తన సంక్షేమ మోడల్‌కు వాలంటీర్-సచివాలయ వ్యవస్థను ముఖచిత్రంగా నిలబెట్టగా, కూటమి ప్రభుత్వం న్యూ ఏజ్ గవర్నెన్స్, డేటా విశ్లేషణ, శాఖల సమన్వయం వంటి అంశాలను ముందుకు తెస్తోంది. దీంతో పోటీ పథకాల సంఖ్యపై మాత్రమే కాకుండా 'ఎవరి పాలనా మోడల్ సమర్థవంతం?' అన్న దిశకు వెళ్లే అవకాశం ఉంది. ఇంటింటికి ఒక మధ్యవర్తి ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని చేరువ చేసిన గత మోడల్‌కు బదులు, కుటుంబాన్ని ప్రభుత్వ డిజిటల్ వ్యవస్థలోనే ప్రధాన యూనిట్‌గా నిలబెట్టగలిగితే చంద్రబాబు తనదైన పరిపాలనా ముద్ర వేయగలరు. అదే సమయంలో ఈ మార్పు కాగితాలపై కాకుండా సేవల వేగం, స్పష్టతలో కనిపించాల్సిన బాధ్యత ప్రభుత్వంపైనే ఉంటుంది.

అంతిమంగా చంద్రబాబు కలెక్టర్ల ముందు ఉంచిన కుటుంబ యూనిట్ భావన ఒక పింఛన్ లేదా రేషన్ ప్రక్రియకే పరిమితమయ్యే అంశంగా కనిపించడం లేదు. ఉమ్మడి కుటుంబాన్ని ప్రోత్సహించడం, కుటుంబ సమాచారం ఒకచోట సమీకరించడం, శాఖల మధ్య డేటాను కలపడం, అధికారులకు స్పష్టమైన బాధ్యత ఇవ్వడం, భవిష్యత్ అవసరాలను ముందుగానే గుర్తించడం వంటి పరిపాలనా లక్ష్యాలకు ఇది పునాదిగా మారొచ్చు. వైసీపీ కాలంలో ఇంటింటి వాలంటీర్ మోడల్ ఒక ప్రత్యేక పాలనా గుర్తింపైతే, ఇప్పుడు చంద్రబాబు కుటుంబ కేంద్రిత డిజిటల్ మోడల్‌ను తన కొత్త పాలనా గుర్తింపుగా తీర్చిదిద్దుతారా అన్నది చూడాలి. కుటుంబమే యూనిట్ అన్న మాటతో దిశ స్పష్టమైంది. ఇక 'వాట్ నెక్ట్స్?' అనేది ప్రభుత్వం ప్రకటించే విధాన రూపకల్పన, అమలు విధానమే చెప్పాలి.

బకాయిలు.. రాజకీయ లెక్కలు

(మొదటి పేజీ తరువాయి) ఫీజుల నిర్ణయం, రీయింబర్స్‌మెంట్ చెల్లింపుల వెనుక రాజకీయ ఒత్తిళ్లు ఉన్నాయన్న ముఖ్యమంత్రి ఆరోపణలతో వచ్చింది. గత బీఆర్ఎస్ ప్రభుత్వం విజిలెన్స్ విచారణలను కాలేజీ యాజమాన్యాలపై ఒత్తిడి సాధనంగా ఉపయోగించిందని, రాజకీయంగా తమవైపు తిప్పుకునేందుకు ప్రయత్నించిందని సీఎం అసెంబ్లీ వేదికగా ఆరోపించారు. తమకు అనుకూలంగా ఉన్న కొన్ని సంస్థలకు ఫీజులు పెంచి, మరికొన్నింటికి అదే అవకాశం ఇవ్వలేదన్న ఆరోపణను కూడా ఆయన ముందుంచారు. ఇవి సీఎం సభలో చేసిన ఆరోపణలు కావడంతో ఇప్పుడు వాటిపై రాజకీయంగా సమాధానం చెప్పాల్సిన బాధ్యత కూడా గత పాలకులపై పడుతోంది.

తెలంగాణ రాజకీయ చరిత్రలో పార్టీ మార్పులు కొత్త విషయం కాదు. అయితే రెండు పర్యాయాలు అధికారంలో ఉన్న బీఆర్ఎస్ కాలంలో ఇతర పార్టీల ఎమ్మెల్యేలు, ఎమ్మెల్సీలు, స్థానిక ప్రజాప్రతినిధులు పెద్ద సంఖ్యలో గులాబీ గూటికి చేరడం అప్పట్లోనే విస్తృత చర్చకు దారితీసింది. బీఆర్ఎస్ మాత్రం వారంతా స్వచ్ఛందంగా తమ పార్టీలో చేరారని చెప్పుకొచ్చింది. ఇప్పుడు కాలేజీ యాజమాన్యాలపై విజిలెన్స్ ఒత్తిళ్లు, రాజకీయ చేరికలను ముఖ్యమంత్రి ఒకే చర్చలో ప్రస్తావించడం వల్ల పాత పరిణామాలను కొత్త కోణంలో పరిశీలించే పరిస్థితి ఏర్పడింది.

మరోవైపు ప్రైవేటు కాలేజీల సమస్యను కూడా తేలికగా తీసుకునే పరిస్థితి లేదు. రీయింబర్స్‌మెంట్ కోసం సంవత్సరాల తరబడి ఎదురుచూస్తున్నామని యాజమాన్యాలు చెబుతున్నాయి. విద్యార్థులకు సర్టిఫికెట్లు, బోధనా సిబ్బందికి జీతాలు, సంస్థల నిర్వహణపై బకాయిల ప్రభావం పడుతోందన్న వాదన ఉంది. కానీ ముఖ్యమంత్రి మాత్రం రీయింబర్స్‌మెంట్ అనేది కాలేజీ యాజమాన్యాల కోసం కాదని, విద్యార్థుల ప్రయోజనం కోసం అమలవుతున్న పథకమని స్పష్టం చేశారు. నిబంధనలు పాటించే నిజమైన కాలేజీలకే చెల్లింపులు చేస్తామని, విజిలెన్స్-ఎన్‌ఫోర్స్‌మెంట్ విచారణల్లో క్లియర్ అయిన సంస్థలకు మాత్రమే ప్రభుత్వ నిధులు విడుదల చేస్తామని ప్రకటించడం ద్వారా చెల్లింపులకు ముందు పరిశీలన తప్పదన్న సంకేతం ఇచ్చారు.

ఇక్కడే బీఆర్ఎస్ రాజకీయ వైఖరిపై ప్రశ్నలు సహజంగా వస్తున్నాయి. అధికారంలో ఉన్నప్పుడు వేల కోట్ల బకాయిలు పేరుకుపోయిన పరిస్థితి ఎందుకు ఏర్పడిందన్నదానికి సమాధానం చెప్పకుండా, ఇప్పుడు మొత్తం బాధ్యతను ప్రస్తుత ప్రభుత్వంపైనే మోపడం ఎంతవరకు సమంజసం అన్న చర్చ మొదలైంది. గత పాలన చివరికి ₹5,430 కోట్ల మేర బకాయి ఉన్నదని ముఖ్యమంత్రి అసెంబ్లీలో చెప్పినప్పుడు, ఆ సంఖ్యను ఖండిస్తూ ప్రత్యామ్నాయ అధికారిక లెక్కను చూపాల్సిన బాధ్యత కూడా బీఆర్ఎస్‌పైనే ఉంటుంది. ప్రతిపక్షంగా బకాయిల చెల్లింపును డిమాండ్ చేయడం సహజమే. కానీ అదే సమయంలో తాము అధికారంలో ఉన్నప్పుడు ఎందుకు పూర్తిగా చెల్లించలేకపోయామన్న ప్రశ్నకు కూడా సమాధానం చెప్పాల్సిందే. ఇదే ఈ వివాదంలో రాజకీయ నైతికతకు అసలు పరీక్ష.

బీజేపీ వైఖరినీ ఇదే ప్రమాణంతో చూడాల్సి ఉంటుంది. రాష్ట్రంలో పెండింగ్ ఫీజు రీయింబర్స్‌మెంట్ ₹15 వేల కోట్లకు చేరిందని ఆ పార్టీ గవర్నర్‌కు వినతిపత్రం ఇచ్చింది. విద్యార్థుల సమస్యను లేవనెత్తడం ప్రతిపక్ష పార్టీగా దాని హక్కు. కానీ ప్రభుత్వం శాసనమండలిలో వెల్లడించిన ₹8,591.62 కోట్ల అధికారిక లెక్కకు, బీజేపీ ప్రచారం చేస్తున్న ₹15 వేల కోట్ల సంఖ్యకు మధ్య భారీ వ్యత్యాసం ఉంది. అందువల్ల రాజకీయ వేదికలపై వినిపించే ప్రతి సంఖ్యను యథాతథంగా నిజంగా తీసుకోవడం కంటే, బడ్జెట్ పత్రాలు, శాఖల లెక్కలు, శాసనసభ సమాధానాలనే కొలమానంగా తీసుకోవాల్సి ఉంటుంది. అప్పుడే విద్యార్థుల సమస్య రాజకీయ సంఖ్యల పోటీగా మారకుండా అసలు ఆర్థిక స్థితి ప్రజల ముందుకు వస్తుంది.

అయితే పాత బకాయిలను చూపిస్తూ ప్రస్తుత ప్రభుత్వం తన బాధ్యత నుంచి పూర్తిగా తప్పించుకోలేదన్నది కూడా అంతే నిజం. అధికార మార్పుతో ప్రభుత్వ బాధ్యతలు మాయమవవు. గత ప్రభుత్వం చేసిన అప్పులు, పెండింగ్ బిల్లులు, సంక్షేమ పథకాల బకాయిలన్నీ కొత్త ప్రభుత్వమే పరిష్కరించాల్సి ఉంటుంది. ప్రశ్న ఒక్కటే.. ఎంతకాలంలో? ఏ ప్రాధాన్య క్రమంలో? రాష్ట్ర ఆర్థిక పరిస్థితిని దృష్టిలో పెట్టుకుని ఎలాంటి కార్యాచరణతో? ప్రభుత్వం ఇప్పటివరకు వేల కోట్ల రూపాయలు విడుదల చేసినట్లు చెబుతున్నప్పటికీ మిగిలిన బకాయిలకు స్పష్టమైన చెల్లింపు ప్రణాళికను ప్రజల ముందుంచితేనే విపక్ష ప్రచారానికి సమర్థమైన సమాధానం లభిస్తుంది. విద్యార్థుల భవిష్యత్తుకు సంబంధించిన అంశం కావడంతో రాజకీయ ప్రతిస్పందనకంటే ఆర్థిక రోడ్‌మ్యాప్ ముఖ్యమవుతుంది.

మొత్తంగా చూస్తే ఫీజు రీయింబర్స్‌మెంట్ వివాదం ఇప్పుడు "బకాయిలు చెల్లించండి" అన్న ఒక్క డిమాండ్‌కే పరిమితం కాలేదు. గతంలో బకాయిలు ఎందుకు పేరుకుపోయాయి? చెల్లింపుల్లో కాలేజీల మధ్య తేడాలు ఎందుకు వచ్చాయి? విజిలెన్స్ విచారణలు నిజంగా రాజకీయ ఒత్తిడికి ఉపయోగించబడ్డాయా? ప్రస్తుత ప్రభుత్వం అర్హత కలిగిన సంస్థలను ఎలా గుర్తించబోతోంది? అన్న ప్రశ్నలన్నీ సమాధానం కోరుతున్నాయి. ప్రభుత్వం కాలేజీల వారీగా, విద్యా సంవత్సరాల వారీగా బకాయిలు, చెల్లింపులు, విజిలెన్స్ అభ్యంతరాలను బహిరంగపరిస్తే అసలు లెక్క ప్రజల ముందుకు వస్తుంది. అప్పుడు అధికారంలో ఒక మాట.. ప్రతిపక్షంలో మరో మాట అన్న రాజకీయ వాదనలకంటే, ఎవరి పాలనలో ఏం జరిగిందో లెక్కలే మాట్లాడతాయి.

నీరు జీవానికి ఆధారం. ప్రతి చుక్కను కాపాడటం అంటే భవిష్యత్ తరాలకు జీవనాధారాన్ని అందించడం. లీకేజీలను అరికట్టడం, వర్షపు నీటిని నిల్వ చేయడం, చెరువులు—కాలువలను సంరక్షించడం ప్రతి ఒక్కరి బాధ్యత. నీటిని కాపాడితేనే జీవనం నిలుస్తుంది. ఈరోజు ఆదా చేసిన చుక్క... రేపటి అవసరానికి అమూల్యమైన సంపద.

అవసరమైనంత నీటినే వినియోగించడం మంచి అలవాటు మాత్రమే కాదు, సామాజిక బాధ్యత కూడా. ట్యాపులను నిర్లక్ష్యంగా వదలకుండా, గృహ అవసరాల్లో నీటిని మితంగా వాడాలి. వృథా అయ్యే ప్రతి చుక్క భవిష్యత్తులో కొరతగా మారవచ్చు. నీటిని జాగ్రత్తగా వినియోగిద్దాం... ప్రతి చుక్కకు విలువనిస్తూ భవిష్యత్తును భద్రపరుద్దాం.

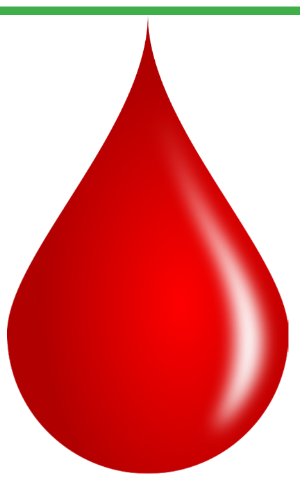

రక్తదానం అంటే కేవలం రక్తం ఇవ్వడం కాదు... ఒక ప్రాణానికి ఆశను అందించడం. ప్రమాదాలు, శస్త్రచికిత్సలు, అత్యవసర పరిస్థితుల్లో మన ఒక్క నిర్ణయం మరొకరి జీవితాన్ని కాపాడగలదు. ఆరోగ్యవంతులైన ప్రతి ఒక్కరూ ముందుకు వచ్చి రక్తదానం చేయాలి. మన రక్తంలో కొంత భాగం... ఎవరికో సంపూర్ణ జీవితంగా మారవచ్చు.

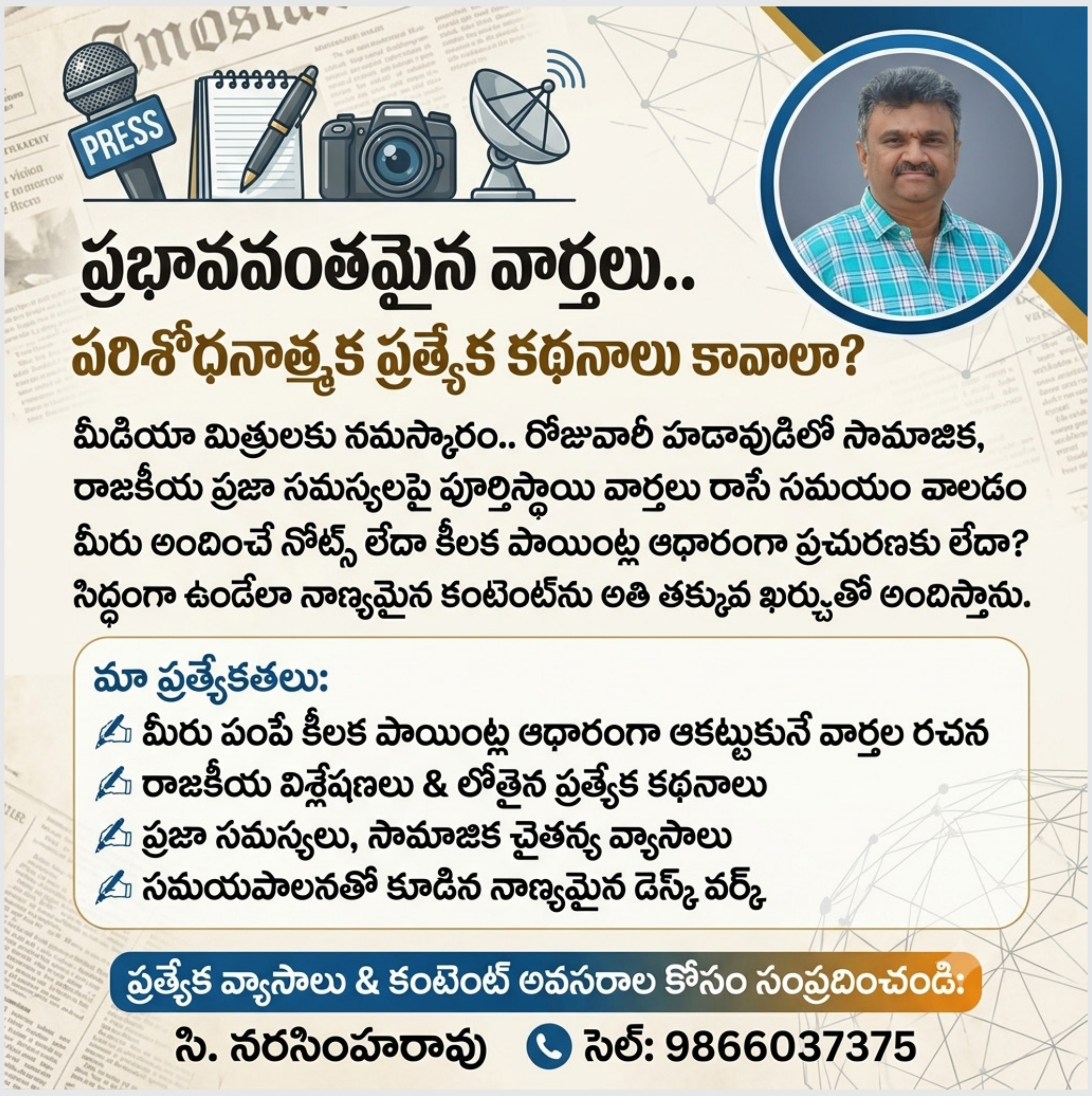

నేత్రదానం అంటే మన తర్వాత కూడా వెలుగును పంచడం. మన కళ్లతో మరో వ్యక్తి ప్రపంచాన్ని చూడగలిగితే, అంతకంటే గొప్ప దానం మరొకటి ఉండదు. జీవితాంతం చీకటిలో ఉన్నవారికి చూపు అందించే మహత్తర అవకాశం నేత్రదానం. మనం వెళ్లిపోయినా... మన చూపు మాత్రం ఇంకొకరి జీవితంలో వెలుగుగా నిలవాలి.

© 2026 CVSR Digital News | cvsr.in | Privacy Policy | Terms & Conditions